

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalkirdin u  
Cinosaydi Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

## ناوهندی هه له بجه دژ به نه نفالکردن و ژینۆسایدی گهلی کورد – چاک

### پروگرام

§ 1

ناو:

ناوهندی هه له بجه دژ به نه نفالکردن و ژینۆسایدی گهلی کورد – چاک.

ناوی (ناوهندی چاک) به کار دهه ئیتريت.

2§

پیناسه:

چاک، ریکخراویکی جه ماوه ریی سه ره به خۆیه، په پیرهوی بۆچوونی هیچ پارتیکی رامیاری، هه روهها هیچ ئایدۆلۆژیایه کی تایبته ناکات. به پره نسپی دیموکراسی بریار و کاروباره کانی دهره کات و نه نجام دهدات.

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalkirdin u  
Cinosaydi Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

3§

### ئامانجه کانی چاک :

- 1- ئاشکراکردنی چاره نووسی ئه نفال کراو و بی سهروشویین کراوه کان.
- 2- قهره بووکردنه وهی هه موو ئه و زیانه ئابووری و کۆمه لایه تیانهی که له ئه نجامی ژینۆساید هوه تووشی گهلی کوردستان هاتوون.
- 3- چاک پشنگیری له که مینه کانی کوردستان که له ئاکامی ژینۆساید هوه بوون به قوربانی، ده کات.
- 4- خهبات ده که یین بۆ ریگرتن له پرۆسهی سپینه وهی ناسنامهی نه ته وهی کورد و گۆرینی دیموگرافیای کوردستان.
- 5- دامه زاندنی تربیونالیکی نیوده وه له تی تایبته به تاوانکاری ژینۆساید و تاوانکاری دژ به مرۆقایه تی بۆ دادگاییکردنی ئه نجامده ران، نه خشه ریژه ران، به شداریکه ران و هاوکاریکه ران به بیویست ده زانین.
- 6- به دادگایی گه یاندنی بی جیاوازی هه موو ئه و تاوانبارانهی به شداریان له ئه نجامدانی تاوانی ژینۆساید دژ به گهلی کورد کردووه.
- 7- به رزکردنه وهی سکالای یاسایی دژ به و کۆمبانی و لایه نه نانهی که هاوکاری رژی می ئیراقیان له فروشتن و په ره پیدانی چه کی کیمیایی و کۆمه لکوژی کردووه.
- 8- هه ولدان بۆ دیاریکردنی رۆژی 3/16 وه ک رۆژی جیهانی دژ به به کارهینانی چه کی کیمیایی.
- 9- هه ولدان بۆ دیاریکردنی رۆژی 4/14 به رۆژی ئه نفال. ئه و رۆژه ش بکریته پشووی فه رمی.

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalkirdin u  
Cinosaydi Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

10- یادکردنه‌وه و کارکردن بۆ دانانی رۆژی 9/2 (پۆژی تاوانی قارنه و قه‌لاتان) به رۆژی ژینۆسایدی گه‌لی کورد له رۆژه‌لاتی کوردستاندا.

11- یادکردنه‌وه و کارکردن بۆ دانانی رۆژی 13-11 (پۆژی کاره‌ساتی عامودا) به رۆژی ماته‌مینی گشتی له رۆژئاوای کوردستان.

12- داوای لی‌بووردن له گه‌لی کورد:

- سه‌بارته به ژینۆسایدی گه‌لی کورد له باشوور، ده‌بج حکومه‌تی ئی‌راق به فه‌رمی داوای لی‌بووردن له گه‌لی کورد بکات.
- فشار خستنه سه‌ر ئەو ولاتانه‌ی که هاوکار، هاوبه‌ش و به‌شداری پرۆسه‌ی ژینۆسایدکردنی گه‌لی کورد بوون، ده‌بیت به فه‌رمی داوای لی‌بووردن له گه‌لی کورد بکهن.
- سه‌بارته به ژینۆساید و کۆمه‌لکوژی‌ه‌کانی دیکه‌ی کوردستان، ده‌بج حکومه‌ته په‌یوه‌ستداره‌کان داوای لی‌بووردن له گه‌لی کورد بکهن.

13- ناوه‌ندی لی‌کو‌لینه‌وه و تو‌یژینه‌وه:

- کارکردن بۆ دامه‌زراندنی ناوه‌ندیکی ئە‌کادیمی و زانستی سه‌بارته به ژینۆسایدی گه‌لی کورد.
- کارکردن له‌گه‌ل ئەو ریکخراو و ناوه‌ندانه‌ی که له ئامانجا هاوشیوه‌ی چاکن، ئە‌وه‌ش بۆ دامه‌زراندنی ناوه‌ندیکی تو‌یژینه‌وه و لی‌کو‌لینه‌وه له‌بارهی ژینۆسایدی گه‌لی کورد له‌ده‌ره‌وه‌ی کوردستاندا.

14- سه‌بارته به گۆره‌به‌کۆمه‌له‌کان:

- دروستکردنی تیمی شماره‌زا بۆ گه‌ران، دۆزینه‌وه و پشکنینی گۆره‌به‌کۆمه‌له‌کان.
- په‌له‌کردن له هینانه‌وه‌ی پاشماوه‌ی ته‌رمی قوربانیان بۆ زیدی خۆیان، کوردستان. ئە‌وه‌ش داوای ئە‌وه‌ی لی‌کو‌لینه‌وه‌ی پی‌ویست له‌سه‌ر شو‌ین و پاشماوه‌کان کرا و پیداو‌یستی‌ه‌کان جێبه‌جێکران.

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalîkirin u  
Cînosaydî Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

15- ناساندنی ئه‌و تاوانکاریانه‌ی که به‌رانبه‌ر به‌ گه‌لی کورد ئه‌نجام دراون، وه‌ک تاوانی ژینۆساید، له‌نیۆ کۆمه‌لگه‌ی نیۆنه‌ته‌وه‌بییدا.

16- هه‌ول ب‌دری‌ت هه‌موو تاوانکاریه‌ کۆمه‌لکۆژیه‌کان ب‌ب‌دری‌ته‌ بواری په‌روه‌ده‌یی و خویندنه‌وه‌.

17- هه‌چ ده‌سه‌لات و لایه‌نیکی کوردی، ب‌ج گه‌رانه‌وه‌ بۆ دادگایه‌کی سه‌ربه‌خۆ، مافی ئه‌وه‌ی نییه‌ ب‌پاری لی‌بوردن بۆ تاوانباران ده‌ریکات. هه‌ر لی‌بوردنیک له‌ده‌ره‌وه‌ی دادگا ده‌رکراییت و ئه‌و تاوانبارانه‌ی گرتی‌ته‌وه‌، به‌ نایاسایی ده‌ناسین.

18- دا‌کۆکیکردن له‌ دا‌خوازییه‌کانی که‌سوکاری قوربانیان بۆ:

- باشکردنی باری ژانیان له‌لایه‌نی شوینی ژیان، خانوو و پیداو‌یسته‌ سه‌ره‌تایی و گ‌رنگه‌کانی ژیان.
- هه‌لسان به‌ چاره‌سه‌رکردنی قوربانیه‌کانی ژینۆساید، هه‌روه‌ها نه‌وه‌کانی دوا‌ی ژینۆساید که‌ به‌هۆی پاشماوه‌ی ژاری کیمیاوی و کۆمه‌لکۆژیه‌وه‌ ته‌ندروستیان نا‌ته‌واوه‌ و ئازار ده‌چێژن.
- یارمه‌تی کۆمه‌لایه‌تی بۆ هه‌زاران مرۆفی قوربانی ژینۆساید(به‌تایبه‌تی هه‌زاران بی‌وه‌ژن و گه‌وره‌ کچ) که‌ به‌ کێشه‌ی کۆمه‌لایه‌تی‌وه‌ ده‌نالینن و نامۆیانه‌ ژیان به‌سه‌ر ده‌بن.
- چاره‌سه‌ری کێشه‌ی کۆمه‌لایه‌تی ئه‌و قوربانیانه‌ ب‌کری‌ت، ر‌یژیان ب‌گیری‌ت و هه‌ول‌ب‌دری‌ت ب‌گه‌ریند‌ری‌ته‌وه‌ ناو ژانی ئاسایی کۆمه‌لگه‌.
- یارمه‌تی مندالانی خیزانه‌ به‌رکه‌وتوو‌ه‌کان له‌ بواری خویندن، په‌روه‌ده‌ و پیداو‌یسته‌کانی رۆژانه‌یان تا ئه‌و کاته‌ی له‌خه‌م ده‌رده‌چن.

پی‌ویسته‌ ده‌سه‌لاتی کوردی به‌و ئه‌رکانه‌ی سه‌ره‌وه‌ هه‌لبستی‌ت.

19- چاک دژ به‌ پ‌یشی‌لکردنی مافی مرۆقه‌ له‌ کوردستاندا.

20- چاک خه‌بات ده‌کات بۆ ج‌یبه‌ج‌یکردنی سه‌رجه‌م خال و ب‌رگه‌ راگه‌یه‌نراوه‌کانی ج‌اری مافی گه‌ردوونی مرۆف، که‌ له‌ ر‌یکه‌وتی 10-12-1948 دا له‌لایه‌ن ر‌یکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌ک‌گرتوو‌ه‌کانه‌وه‌ په‌سه‌ند کراوه‌.

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalکردin u  
Cinosaydi Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

- 21- چاک پشتگیری خال و برهگهکانی جاپی ریکه وتننامهی ژینۆسایدی که له 09-09-1948 دا له لایهن ریکخراوی نه ته وه یه ککر تو وه کانه وه مۆرکراوه، دهکات.
- 22- چاک کۆمه لکوژی به هه زارانی خه لکی بیده سه لآت و سفیل، له لایهن هه ر ده سه لآتیکه وه نه نجام درابیت یا بدریت، به ژینۆساید داده نیت.
- 23- چاک پشتگیری خه باتی هه موو نه وه هه وه له جیهانیانه دهکات، که بۆ قه ده گه کردنی به کارهینانی چهکی کیمیاوی، به کارهینانی چهکی کۆمه لکوژی، بلا بو نه وه ی چهکی ناوکی، به کارهینانی مین، سزای کوشتن ( اعدام- هه لواسین)، نه شکه نه جی زینداینان یا خه لکی سفیل تیده کوشتن.
- 24- چاک پشتگیری له تیکۆشانی هه موو نه وه ریکخراو و ناوه ندانه دهکات، که دژ به پیشیلکردنی مافی مرۆف، نانه وه ی جهنگ، بوونی کۆیله داری، هه روه ها بۆ ناشتی تیده کوشتن. چاک خۆی به به شیک له هه وه له کانیان ده زانیت.
- 25- بیسه روشوینکردنی مرۆف له ژیرناوی هه ر تاوانیک بیت، کاریکی دژ به مرۆفه و نامرۆفانه یه. بیویسته چاره نووسی هه موو مرۆفه بیسه روشوینکراوه کان له کوردستاندا ناشکرا بکرین.
- 26- چاره سه ری گونجاو بۆ دووباره نه بوونه وه ی ژینۆسایدکردنی گه لی کورد، دیاریکردنی مافی چاره نووسی گه لی کورده له ریگه ی نه نجامدانی ریفرا ندۆمه وه. سه ره به خۆی کوردستان و بوونی مافی سه ره وه ی وهک هه ر ولاتیکه سه ره به خۆ، باشتیرین ریگایه بۆ به رگرتن له ژینۆسایدی دیکه.
- 27- بیویسته مۆنومینتیک بۆ نه وه تاوانبارانه بکریته وه که له ژینۆسایدکردنی گه لی کوردا به شداربوون. ناوه کانیان له سه ر مۆنومینته که دا هه لکه ندریت، بۆ نه وه ی له بیر خه لکی کوردستاندا، ناوه کانیان به زیندوی بیمنیته وه.

The Centre of Halabja  
Against Anfalization and  
Genocide of the Kurds  
C.H.A.K

[www.chak.info](http://www.chak.info)



Nawendî Helebce  
Dij be Enfalkirdin u  
Cinosaydi Geli Kurd  
ÇAK

[Chak\\_org@yahoo.com](mailto:Chak_org@yahoo.com)

4§

### چاک ههول دهدات نهم ئامانجانە وهدی بهینیت له ریگهیی:

- 1- به جیهان ناساندنی تاوانکاری ژینۆسایدی گهلی کورد، به سازدان و به شداریکردن له کۆنفراانس، سیمینار، خویشاندان، پێشانگهی هونهری و کۆبوونهوهی تایبته بهو مه بهسته له ئاستی جیهان و کوردستاندا.
- 2- ههولدان بۆ به ده کۆمیتنتکردنی ئهو تاوانانه له ریگهیی کۆکردنهوهی به لگه نامه و فیلمی ده کۆمیتنتیدا.
- 3- ههولدان بۆ دانانی چه ند سیمبۆلیک بۆ به زیندوو راگرتنی یادی قوربانیا نی ژینۆسایدی گهلی کورد له کوردستان و جیهاندا.
- 4- ههولدان بۆ پێوه ندی کردنی به ردهوام به میدیا جیهانیه کان، به مه بهستی کۆکردنهوهی سه رنجی جیهان له سه ر ژینۆسایدی گهلی کورد.
- 5- ئه نجامدانی کاری یاسایی له ریگهیی دابین کردنی پارێزه رانه وه.
- 6- په یوه ندی کردن به ریکخراو، پارت، په رله مان، حکومه ت و که سایه تی ده سه لاتدار له ولاتاندا، بۆ پشتگیری له داواکاریه کانمان.

تهواو